

iiarbans Singh v. State of Punjab & others (M.M. Punchhi, J.)

ਐਮ. ਐਮ. ਪੰਛੀ ਜੇ.

ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ- ਪਟੀਸ਼ਨਰ,

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

1979 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 3317।

25 ਫਰਵਰੀ 1982

ਪੰਜਾਬ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਐਕਟ (1953 ਦਾ IV) — ਸੈਕਸ਼ਨ 13-00— ਪੰਜਾਬ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਚੋਣ ਨਿਯਮ, 1960 — ਨਿਯਮ 33— ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950— ਧਾਰਾ 14— ਚੁਣੇ ਗਏ ਪੰਚਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਰਪੰਚ ਦੀ ਚੋਣ— ਦੋ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਰਾਬਰ ਗਿਣਤੀ ਹਾਸਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। ਵੋਟਾਂ — ਨਿਯਮ 33 'ਲਾਟ' ਦੇ ਡਰਾਅ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ — ਉਮੀਦਵਾਰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਤਿੰਨ ਲਾਟ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਬਹੁਮਤ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ— ਅਜਿਹਾ ਸਮਝੌਤਾ — ਕੀ ਪਾਰਟੀਆਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦ ਹੈ — ਚੋਣ ਹਾਰਨ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ — ਕੀ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਉਸੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਤੋਂ— 'ਲਾਟ ਦਾ ਡਰਾਅ' — ਦਾ ਅਰਥ— ਧਾਰਾ 13-00 ਕਿਸੇ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਮੰਗਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ— ਵਾਪਸੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਲਈ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ— ਸੈਕਸ਼ਨ 13-00— ਕੀ ਆਰਟੀਕਲ 14 ਨੂੰ ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਚੁਣੌਤੀਪੂਰਨ ਚੋਣ ਪ੍ਰੀਜ਼ਿਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਜਾਂ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਐਕਟ, 1952 1 ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਧਾਰਾ 13-00 ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਖੁਦ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਉਮੀਦਵਾਰ, ਵਿਧੀਵਤ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਮੰਗੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਅਖਤਿਆਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਆਏ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਧਰੇ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਪਰਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਐਲਾਨ ਕਰੇ। ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਘੱਟ ਜਾਂ ਘੱਟ ਸਮਾਨ ਹੈ ਜਾਂ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਜਾਂ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੇ ਬਦਲ ਵਜੋਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਚੋਣ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਬਹੁਮਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਵੈਧ ਵੋਟਾਂ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਲਈ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਚੋਣ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ, ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਵਾਪਸ ਆਏ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਚੋਣ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਥਾਰਟੀ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਡਿਊਟੀ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ। ਚੋਣ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਮੀਦਵਾਰ, ਜਿਸ ਦੀ ਚੋਣ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਦੇ ਬਦਲ ਵਜੋਂ ਚੁਣੇ ਗਏ ਚੋਣ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਕੰਮ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਧਾਨਿਕ ਹਨ ਅਤੇ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਵਜੋਂ ਉਸਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਅਥਾਰਟੀ ਨਿਰਧਾਰਨ

ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਲਈ ਐਲਾਨੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਚੋਣ ਵਿਵਾਦ। ਉਸ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਬਦਲ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਮੰਤਰੀ ਬਣਨ ਦੇ ਪੱਲੇ 'ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਚੋਣ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਸੀਟ

ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਪਸ ਕੀਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਵਿਧੀਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਧਾਰਾਂ ਲਈ ਉਕਤ ਐਲਾਨੀ ਚੋਣ। ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਮਾਮੂਲੀ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਕਿ ਉਸੇ ਪ੍ਰੈਸ ਕ੍ਰਾਈਬਡ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਉਸ ਨਤੀਜੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਚੋਣ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਉਸਨੇ ਖੁਦ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13-00 (2) ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਇਹ ਕਾਰਜ ਵੱਖਰੇ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਹਨ, ਨਾ ਤਾਂ ਇਹ ਓਵਰਲੈਪ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਚੋਣ ਵਿਵਾਦਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਕੁਝ ਵੀ ਵਾਪਸ ਆਏ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧੂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਕਰਨ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਚੋਣ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ ਹੋਇਆ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਨੂੰ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਵਧੀਕ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਵਾਪਸੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦੀ ਚੋਣ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਤਾਂ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਰਸਮੀ ਐਲਾਨ 'ਤੇ ਚੋਣ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ 'ਤੇ। ਇਹ ਰੂਪ ਦੀ ਬਜਾਏ ਪਦਾਰਥ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਪਰ ਜਿੱਥੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਪਸ ਆਏ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦੋ ਕਦਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ, ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਪੁਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਵਾਲ ਹੋਰ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 13-00 ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ। ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਐਕਟ, 1951 ਦੀ ਧਾਰਾ 97। ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਿਪੁੰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਅਜੇ ਵੀ ਵਿਆਖਿਆਤਮਕ ਪੁਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਪੈਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13-00 ਦੇ ਤਹਿਤ ਚੁਣੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਕਰਨ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ। (ਧਾਰਾ 8, 9 ਅਤੇ 10)।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਆਫੀ ਜਾਂ ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਖੜ੍ਹੀ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਤਿੰਨ ਲਾਟਾਂ ਦੇ ਡਰਾਅ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਬਹੁਮਤ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਚੋਣ ਨਿਯਮ, 1960V ਦੇ ਨਿਯਮ 33 ਤੋਂ ਇਹ ਪੇਟੈਂਟ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਲਾਟ' ਸ਼ਬਦ ਇਕਵਚਨ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਇਹ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਯੋਗਤਾ ਹੈ ਕਿ ਖਿੱਚੀ ਗਈ ਲਾਟ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਵੋਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਿਸ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਲਾਟ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਦ ਇਕਵਚਨ 'ਲਾਟ' ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਵੋਟ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ, ਚੰਗੀ ਸਮਝ ਨਾਲ, ਇਸ ਨੂੰ ਇਕਵਚਨ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਹ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕਿਆਸ ਅਰਾਈਆਂ ਅਤੇ ਉਲਝਣਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਚੋਣ ਵਿਵਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਝਗੜਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਨਿਯਮ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅੱਗੇ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਲਾਟ ਦਾ ਡਰਾਇੰਗ 'ਤੁਰੰਤ' ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਅਗਲਾ ਤੁਰੰਤ ਕਦਮ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਨਿਸ਼ਚਤਤਾ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਗੁਣਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਨਿਯਮ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਜੋ ਵਿੱਲੋਪਣ ਅਤੇ ਅਟਕਲਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਤੇ ਸਿੱਧੇ ਪੈਰਾਂ 'ਤੇ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੰਜਾਬ ਜਨਰਲ ਕਲੋਜ਼ ਐਕਟ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਕਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇਕਵਚਨ ਨੂੰ ਬਹੁਵਚਨ ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਪ੍ਰਸੰਗ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇੱਥੇ, ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਸੰਦਰਭ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਵਾਧੂ ਵੋਟ ਲਈ ਇਕਵਚਨ ਲਾਟ ਦੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

iiarbans Singh v. State of Punjab & others (M.M. Punchhi, J.)

(ਪਰਾ 11)।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226/227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇਹ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਾਨਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਉਸਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰੇ: -

- (i) ਪੰਜਾਬ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 13 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਲਟ ਐਲਾਨ ਕਰਨਾ ;
- (ii) 24 ਮਈ, 1978 ਦੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ 9 ਅਗਸਤ, 1979 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨਾ;
- (iii) ਕੋਈ ਹੋਰ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਹ ਮਾਨਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਢੁਕਵਾਂ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ;
- (iv) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਅਨੁਬੰਧ P-1 ਤੋਂ P-3 ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀਆਂ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਛੇਟ ਦੇਣ ਲਈ;
- (v) ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਗਾਊਂ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਨਾਲ ਵੰਡਣ ਲਈ;
- (vi) ਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ 0 ਦਾ ਇਨਾਮ _ _ _

ਅੱਗੋਂ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲਾਭਿਤ ਫੈਸਲੇ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ 24 ਮਈ, 1979 ਦੇ ਅਣਗਹਿਲੀ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ 9 ਅਗਸਤ, 1979 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਆਰ.ਐਲ ਸ਼ਰਮਾ .

ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ ਐਮ.ਐਸ. ਕੱਕੜ ।

ਨਿਰਣਾ

ਐਮ.ਐਮ.ਪੰਛੀ , ਜੇ. (ਮੌਖਿਕ)।

1

(1) ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇੱਕ ਦਿਲਚਸਪ ਚੋਣ ਵਿਵਾਦ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਚੋਣ ਨਿਯਮ, 1960 ਦੇ ਨਿਯਮ 33 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ 'ਬਹੁਤ' ਕੀ ਹੈ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਯਮ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਡੋਮੇਨ ਹੈ।

(2) ਪਟੀਸ਼ਨਰ 21 ਅਗਸਤ, 1978 ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਸਰੋਆ, ਤਹਿਸੀਲ ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਸਭਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪੰਚ ਵਜੋਂ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ। ਚੁਣੇ ਗਏ ਅੱਠ ਪੰਚਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸ਼ਰਪੰਚ ਦੀ ਚੋਣ ਹੋਣੀ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ, ਬਤੌਰ ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 4, ਦਫਤਰ ਲਈ ਚੋਣ ਲੜਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਚਾਰ-ਚਾਰ ਵੋਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਟਾਈ ਹੋ ਗਈ। ਇਸ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 33 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ:-

"33. ਟਾਈ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ। —ਜੇਕਰ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਿਸੇ

ਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਬਰਾਬਰਤਾ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਵੋਟ ਦੇ ਜੋੜ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਜਾਂ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਤੁਰੰਤ ਲਾਟ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇਗਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਵਧੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਿਸ ਉਮੀਦਵਾਰ 'ਤੇ ਲਾਟ ਪਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਵੋਟ ਮਿਲੀ ਹੈ।

ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਜਤਾਈ ਕਿ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਲਾਟੀਆਂ ਕੱਢੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਬਹੁਮਤ ਨਾਲ ਸਫਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਡੱਬੇ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਵੋਟਾਂ ਮਿਲਣਗੀਆਂ। ਅਜਿਹੀ ਸਹਿਮਤੀ ਲਿਖਤ (ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਅਨੁਸੂਚੀ PI) ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਉਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਤਿੰਨ ਲਾਟ ਕੱਢੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਹਿਲਾ ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਗਿਆ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਦੋ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਗਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸਰਪੰਚ ਐਲਾਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

(3) ਜਵਾਬਦੇਹ ¹. ਨੰਬਰ.If4 ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ; k ਜਵਾਬ ਨੰਬਰ 2, ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਜੋ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 42 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਹੈ, ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ 1 ਵਿਰੋਧੀ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ। ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਲਾਟ ਦੀ ਡਰਾਈਂਗ ਇਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਣ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਲਾਟ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਕੱਢੇ ਜਾਣੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਗਲਤਫਹਿਮੀ ਵਿੱਚ ਸਹਿਮਤੀ ਵਿੱਚ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਹਿਲੀ ਲਾਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਉਸਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਉਸਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਾਅਵਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਲਝਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ:

“ਇਸ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘੋਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਨੁਕਤਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇਸ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਲਾਟ ਨਾ ਕੱਢਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਹੈ ਪਰ ਉਸਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਪਰ ਇੱਥੇ ਵਿਚਾਰਨ ਵਾਲਾ ਮੁੱਖ ਨੁਕਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਸਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਟ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਾਰ ਹੀ ਲਾਟ ਕੱਢਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਚੁਣਿਆ ਹੋਇਆ ਸਰਪੰਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਲਾਟ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਡਰਾਅ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਾਰ ਹੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ..... ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਉਸ 'ਤੇ ਪਈ ਭਾਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਾਲ ਸਿੱਝਣ ਵਿਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਸਾਰਾ ਮਾਮਲਾ ਉਲਝਾ ਦਿੱਤਾ। ਪਹਿਲੀ ਲਾਟ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਭੁਗਤਣਾ ਪੈਣਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਉਸਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।”

(4) ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਐਕਟ, 1952 (ਛੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਐਕਟ) ਦੀ ਧਾਰਾ 13-V ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਕਿ

iiarbans Singh v. State of Punjab & others (M.M. Punchhi, J.)

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਵਿਅਰਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਭਿਆਸ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 33 ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸ਼ਬਦ 'ਲਾਟ' ਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਤੱਤ ਵਿੱਚ ਇਕਵਚਨ ਹੈ। ਅਪੀਲ ਦੇ ਖਾਰਜ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226/227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਅਣਗੌਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਸਦੀ ਚੋਣ ਸਫਲਤਾ ਨੂੰ ਸਰਗਰਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

(5) ਹੋਰ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਦੇਣਾ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ 'ਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਿਟਰਨ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦੇਣਾ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦਾਰਾ ਨੰਬਰ 4 ਦੁਆਰਾ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਰੰਗ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜੇ।

ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਸਮਝ ਅਤੇ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਆਧਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇ।

(6) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦੋ ਦੋ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਇੱਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 4 ਨੇ ਆਪਣੀ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ ਚੁਣਨ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਸ ਦੀ ਸਰਪੰਚ ਵਜੋਂ ਚੋਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13-00 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ 'ਤੇ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਚੋਣ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਵਾਪਸ ਆਏ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਉਸ ਧਾਰਾ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਵੀ ਅਨੁਸਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਿੱਟ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਦੂਜਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 33 ਵਿੱਚ 'ਲਾਟ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਅਰਥ-ਨਿਆਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ ਐਕਟ ਦੀ ਸਕੀਮ, ਵਿਆਖਿਆ ਦੀਆਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਸਹਾਇਕ ਦਲੀਲ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ-4 ਨੇ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਕੇ ਹਾਰ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਮੁੜ ਸਕਿਆ। ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 4 ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਆਫੀ ਜਾਂ ਰਜ਼ਾਮਤੀ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

, (7) ਪਹਿਲੇ ਨੁਕਤੇ ਨੂੰ ਵਿਖਿਆਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਐਕਟ, 1951 ਦੀ ਧਾਰਾ 97 ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਚੋਣ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਛੁੱਟੀ 'ਤੇ ਸੀਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ। . ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਸਿਆਣਪ ਅਤੇ ਫਲਸਫਾ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13-00 ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰਲ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦਾ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13-00 ਦੇ ਤਹਿਤ ਚੋਣ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵਾਪਸ ਪਰਤਣ ਨਾਲੋਂ ਬਿਹਤਰ ਸੀ - ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਸੀਟ ਨੂੰ ਖੋਖਲਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਮੁਕ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਬਦਨਾਮੀ ਝੱਲਣੀ ਪੈਂਦੀ ਸੀ। , ਅਤੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਨਾ ਮਾਰੇ . ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਨਤਾ ਮਨਮਾਨੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਮੌਕੇ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਬਰਾਬਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਾਮਲਾ ਸੀ। ਦਲੀਲ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਅਸਲ ਅਤੇ ਆਕਰਸ਼ਕ ਹੈ. 25 ਫਰਵਰੀ 1982 ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 257 ਆਫ 1981 (ਇੰਦਰ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸੁਰਜੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਹੋਰ) ਵਿੱਚ ਜੇ.ਐਮ.ਟੰਡਨ, ਜੇ. . ਟੰਡਨ, ਜੇ., ਨੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣ ਲਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13-00 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਘੋਸ਼ਣਾ ਨੂੰ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਾਮਲ ਗੈਰ- ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਹੈ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13-00 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਐਲਾਨਨਾਮੇ ਨੂੰ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਉਪਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਮੈਂ ਟੰਡਨ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ, ਜੇ. ਅਧਿਆਇ II-ਏ ਦੇ ਫਰੇਮ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਰਸਰੀ ਝਾਤ, ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਚੋਣਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਚੋਣ' ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਰਪੰਚ ਜਾਂ ਪੰਚ ਦੀ ਚੋਣ ਹੈ। ਅਤੇ ਇੱਕ ਪੰਚ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ) ਦਾ ਸਹਿ-ਵਿਕਲਪ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13-ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਅੱਗੇ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ

iiarbans Singh v. State of Punjab & others (M.M. Punchhi, J.)

ਲਈ ਜਾਬਤਾ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1908 ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਾਗੂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪ੍ਰੈੱਸ ਕ੍ਰਾਈਬਡ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, ਲਗਭਗ ਜਿੰਨੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 13-00 ਚੋਣ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਆਧਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ- ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 13-T ਅਤੇ 13-U ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ 'ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ' ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ 'ਇੱਕ ਚੁਣੌਤੀਪੂਰਨ ਚੋਣ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਜਾਂ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ। ਸੈਕਸ਼ਨ 13-00 ਕੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ 'ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਸ ਨੂੰ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੰਗੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਚੋਣ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਅਖਤਿਆਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜੋ ਵਾਪਸ ਪਰਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਅਗਲੀ ਕੜੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਧਰੇ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਪਰਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦੇਣ। ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਘੱਟ ਜਾਂ ਘੱਟ ਸਮਾਨ ਹੈ ਜਾਂ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਜਾਂ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨਰ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਵੈਧ ਦਾ ਬਹੁਮਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਵੋਟਾਂ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਲਈ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨਰ, ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਵਿਧੀਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਵਾਪਸ ਆਏ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਚੋਣ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਥਾਰਟੀ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਡਿਊਟੀ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਚੋਣ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਮੀਦਵਾਰ, ਜਿਸ ਦੀ ਚੋਣ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਦੇ ਬਦਲ ਵਜੋਂ ਚੁਣੇ ਗਏ ਚੋਣ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਕੰਮ, ਮੇਰੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਧਾਨਿਕ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਓਵਰਲੈਪ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਲੇਖਕ, i+y ਚੋਣ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਲਈ ਐਲਾਨੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ / ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੀ ਡਿਊਟੀ ਬਦਲ ਵਜੋਂ ਹੈ ਅਤੇ ਮੰਤਰੀ ਬਣਨ ਦੇ ਪੱਲੇ 'ਤੇ ਹੈ। ਪਰ ਚੋਣ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਸੀਟ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਪਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਵਿਧੀਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਧਾਰਾਂ ਲਈ ਉਕਤ ਐਲਾਨੀ ਚੋਣ। ਇਸ ਨਾਲ ਮਾਮੂਲੀ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਕਿ ਉਸੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 13-00 (2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਚੋਣ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਖਾਸੀ-ਨਿਆਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਇਹ ਕਾਰਜ ਵੱਖਰੇ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਹਨ; ਨਾ ਤਾਂ ਉਹ ਓਵਰਲੈਪ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ infer-ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਖਾਤੇ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਹੈ-

(8) ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ 'ਤੇ ਉਪਬੰਧ ਚੋਣ ਵਿਵਾਦਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਵਾਪਸ ਆਏ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧੂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਚੋਣ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ ਹੋਇਆ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, 'ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਠਾਈ ਗਈ ਜੋੜੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ

ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਾਪਸ ਆਏ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਚੋਣ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਅਜਿਹਾ ਵਿਵਾਦ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਰਸਮੀ ਐਲਾਨ 'ਤੇ ਕਿ ਥ? eiection-petiti*r.er ਜਾਂ anv ਹੋਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਰੂਪ ਦੀ ਬਜਾਏ ਪਦਾਰਥ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਪਰ ਇੱਥੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ। ਹੁਦ ਉਸਨੇ ਮਾਈਟਰ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕਿਆ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਾਕਾਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਇਕੱਲੇ ਹੀ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਕੋਈ ਕਦਮ ਨਾ ਚੁੱਕੇ ਜਾਣ ਕਰਕੇ, ਰਿਟ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਕਿ ਧਾਰਾ 13-00 ਆਈਐਸਆਈ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 97 ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ। ਐਕਟ, 1951। ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਿਪੁੰਨ ਹੈ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਬਹਿਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ

ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਕੰਮ. ਅਜੇ ਵੀ ਵਿਆਖਿਆਤਮਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਪੈਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੈਂ ਪੂਰੀ ਸਹਿਮਤੀ ਵਿੱਚ ਹਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜੇ.ਐਮ. ਟੰਡਨ, ਜੇ. ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ 'ਚੁਣੇ ਗਏ' ਐਲਾਨੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਕਰਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13-00 ਦੇ ਤਹਿਤ।

(9) ਇਸ ਸੈਕਿੰਡ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ: ਪ੍ਰਸ਼ਨ 10 ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਮੁਆਫੀ ਜਾਂ ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਖੜ੍ਹੀ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਸਿਰਫ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਨੇ ਤਿੰਨ ਲਾਟਾਂ ਦੇ ਡਰਾਅ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਬਹੁਮਤ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਖੜ੍ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ। ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 33 ਤੋਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਪੁਨਰ-ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਪੇਟੈਂਟ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ "ਕਿ ਸ਼ਬਦ 'ਲਾਟ' ਨੂੰ ਇਕਵਚਨ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਵਿਚ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਯੋਗਤਾ ਹੈ ਕਿ ਖਿੱਚੀ ਗਈ ਲਾਟ 'ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਵੋਟ' ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਲਾਟ ਕੱਢੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਕਵਚਨ 'ਲਾਟ' ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਵੋਟ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਮੀਕਰਨ "ਇਕਵਚਨ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ" ਨੂੰ ਇਕ ਹੋਰ ਸਮੀਕਰਨ "ਕੁਦਰਤ ਵਿਚ ਇਕਵਚਨ" ਨਾਲ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ, ਚੰਗੀ ਸਮਝ ਨਾਲ, ਇਸ ਨੂੰ ਇਕਵਚਨ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਹ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕਿਆਸ ਅਰਾਈਆਂ ਅਤੇ ਉਲਝਣਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਚੋਣ ਵਿਵਾਦ ਵਿਚ ਝਗੜਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰ, ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ, ਲਾਟ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਲਈ ਵੀ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸਥਿਤੀ ਹੈ। ਨਿਯਮ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅੱਗੇ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਲਾਟ ਦਾ ਡਰਾਇੰਗ 'ਫੋਰੀ' ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਗਲਾ ਤੁਰੰਤ ਕਦਮ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਨਿਸ਼ਚਤਤਾ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਗੁਣਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਨਿਯਮ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਜੋ ਢਿੱਲੇਪਣ ਅਤੇ ਅਟਕਲਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਸਗੋਂ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਤੇ ਸਿੱਧੇ ਪੈਰਾਂ 'ਤੇ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੰਜਾਬ ਜਨਰਲ ਕਲੇਜ਼ ਐਕਟ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਕਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇਕਵਚਨ ਨੂੰ ਬਹੁਵਚਨ ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਪ੍ਰਸੰਗ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇੱਥੇ, ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਸੰਦਰਭ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਵਾਧੂ ਵੋਟ ਲਈ ਇੱਕਵਚਨ ਲਾਟ ਦੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਹਮਲਾ ਗਲਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਠਾਈ ਗਈ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਨੇ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਪਹਿਲਾ, ਜੋ 'ਹੁਣ ਆਖਰੀ ਹੋਣਾ' ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਲਿਆਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ,

iiarbans Singh v. State of Punjab & others (M.M. Punchhi, J.)

ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ. 2 ਅਤੇ 9.

(10) ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਰਿੱਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਖਰਚਾ ਨਹੀਂ।

ਐਨ.ਕੇ.ਐਸ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨ